LiV@eduskunta.fi

Asia: U 61/2016: satelliitti- ja kaapelidirektiivin uudistaminen asetuksella TV- ja radio-ohjelmien verkkolähetyksistä

Yleisradio kiittää mahdollisuudesta lausua U-jatkokirjeestä, joka liittyy komission ehdotukseen asetukseksi satelliitti- ja kaapelidirektiivin uudistamisesta tiettyjen verkkolähetysten osalta.

1. Muutokset sisältöjen verkkojakeluun Suomen kannalta

Ehdotus helpottaa vähäisessä määrin lähetysten oheismateriaalina tarjottavien verkkopalveluiden tarjoamista maiden rajojen yli. Esimerkiksi suomalainen mediayhtiö voisi tarjota sisältöjään katsottavaksi verkon kautta ulkomailla. Uusi sääntely on kuitenkin rajattu koskemaan ainoastaan uutis- ja ajankohtaisohjelmia ja sisältöjä joihin TV-yhtiöillä on kaikki oikeudet sekä näihin välittömästi liittyviä oheissisältöjä. Sopimusvapauden sallimat maakohtaiset lisensiointiehdot mahdollistavat jatkossakin alueellisen lisensoinnin.

Ohjelmatyypit ovat aikaan ja kulttuuriin liittyviä muuttuvia käsitteitä. Tällaiset lajityyppirajat asetuksen soveltamisalassa luovat oikeudellisesta epävarmuutta – etenkin sisältöjen lajityyppien jatkuvasti uudistuessa media-alalla. Esimerkiksi Yleisradion sisällöissä on nuorille suunnattuja viihteellisiä ajankohtaisohjelmia joiden asetuksenmukainen tulkinta on jo nyt epäselvä. Myös soveltamisalaan liittyvä edellytys TV-yhtiöiden kokonaan itse omistamista ohjelmista tulee määritellä laajasti erilaisten yhteistuotantojen jatkuvasti yleistyessä.

Käytännössä suomalainen TV- ja radioyhtiö voi suunnata erittäin rajatun osan palveluistaan myös maan rajojen ulkopuolelle verkossa (uutis- ja ajankohtaisohjelmat sekä harvenevat yksinomistetut sisällöt). Ehdotus ei muuta merkittävästi nykytilannetta esimerkiksi Yleisradion ohjelmien ollessa jo nykyään tätä laajemmin saatavilla Suomen ulkopuolella. Vastaava rajattu tarjonta voi suuntautua myös toisista jäsenvaltioista Suomeen ja näin lisätä sisältöjen saatavuutta.

2. Vaikutukset TV- ja radio-ohjelmien digitaaliseen edelleenlähettämiseen suljetuissa verkoissa

Ehdotus mahdollistaisi muista jäsenvaltioista peräisin olevien TV- ja radiolähetysten lähettämisen edelleen muuttamattomana ja samanaikaisesti alkuperäisen lähetyksen kanssa jonkun muun kuin alkuperäisen lähettäjäyrityksen toimesta tietoverkossa. Tämä tapahtuisi tekijänoikeusjärjestölle suoritettavaa maksua vastaan. Oikeus koskisi ainoastaan suljettuja verkkoja (esim. IPTV).

Sisältöjen kulutuskäyttäytyminen muuttuu nopeasti ja lineaaristen lähetysten merkitys vähenee. Sääntelyn tulisi olla mahdollisimman teknologianeutraalia mikä mahdollistaisi

sääntelyn soveltuvuuden medioiden käytön muuttuessa. Neuvoston ehdotuksen mukaisesti myös televisiosisältöjen toimittaminen suoraan kuluttajille internetin kautta eli ns. OTT (Over-the-top content) -jakelu tulisi sisällyttää asetuksen soveltamisalaan.

Lähetysten muuttamattomuuden vaatimus rajaa soveltamisalasta pois esimerkiksi ohjelmat joihin lisätään tekstitys. Pienen kielialueen sisältöjen edelleenlähettäminen toisiin jäsenvaltioihin jäänee siten vähäiseksi. Todennäköistä on, että verkossa edelleenlähetetty tarjonta muista jäsenvaltioista kuluttajille Suomessa kuitenkin lisääntyy. Myös tekstitettyjä lähetyksiä tulisi pitää muuttamattomina.

Suomen nykyisessä lainsäädännössä on velvoite tiettyjen ohjelmistojen saattamisesta näkö- ja kuulorajoitteisten saataville. Tähän lainsäädäntöön sisältyvä tekstitys- ja äänipalveluvelvoite koskee kuitenkin vain televisiotoimintaa. Asiassa on mahdollisesti tarve kotimaiselle verkkopalveluja koskevalle lainsäädäntömuutokselle.

3. Yhteensopivuusongelma aiemman sääntelyn kanssa

Yleisradio yhtyy valtioneuvoston näkemykseen, että asiasta tulisi säätää siten, että asetusehdotuksen mukainen järjestely voidaan sovittaa yhteen olemassa olevaan kansalliseen sääntelyyn (säätäminen ensisijaisesti direktiivillä tai asetukseen sisältyvällä kansallisella liikkumavaralla).

Nykyisten mm. direktiivin pohjalle kehittyneiden mediamarkkinoiden taloudelliset ominaispiirteet vaihtelevat jäsenvaltioittain. Suomen mediamarkkina on rakentunut siten, että esitysoikeudet ostetaan lähtökohtaisesti tietylle yleisölle. Asetuksessa ei tule säätää teknologialähtöisesti signaalin saamisen teknisestä toteutustavasta (Direct Injection -käsitteestä). Tällä saattaisi olla arvaamattomia oikeudellisia tulkintavaikutuksia av-alan tekijänoikeusmarkkinoihin Suomessa, mikä olisi selvästi säädöksen oikeuspoliittisten tavoitteiden ulkopuolella. Sääntelymalli on oikeudellisesti epäselvä Suomen tekijänoikeuslainsäädännön kanssa ja siitä tulee neuvoston ja komission kannan mukaisesti luopua.

Teknologianeutraali sääntely sen sijaan voi edistää eurooppalaisten sisältöjen tarjontaa kuluttajille.

Yleisradio Oy

Katri Olmo
Lakiasiainjohtaja